

społeczna odbywała się w naturalnym środowisku. Bardzo nobilitujące dla zespołu są chwile, gdy po koncercie podchodzą do nas ludzie chcący pogratulować udanego występu. Czujemy ogromną satysfakcję wiedząc, że to, co usłyszeli, przekonało ich do naszej muzyki, a co za tym idzie – i do nas. To pokazuje, że nie jesteśmy już anonimowymi grajkami obojętnymi publiczności. Jesteśmy muzykami. Wszystkich, których udało nam się zainte-

resować zespołem November Project, zapraszamy na www.myspce.com/novemberproject.

Do zobaczenia na koncertach.

Autor jest terapeutą, muzykiem, pracownikiem Fundacji Pomocy Ludziom Niepełnosprawnym, prowadzi Warsztaty Terapii Zajęciowej

Program Usamodzielniania Wychowanków

Beata Lewandowska

W październiku 2007 roku w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 2 przy ul. Lasockiego w Płocku oddano do użytku nowy budynek dydaktyczny wraz z halą sportową. W wyniku tego w starym budynku ośrodka zwolniły się pomieszczenia, m.in. po bibliotece oraz mieszkaniu, z którego wyprowadzili się lokatorzy. Dzięki dofinansowaniu z budżetu Urzędu Miasta Płocka oraz środkom pozyskanym od sponsorów pomieszczenia te gruntownie wyremontowano i wyposażono.

Pomysł na ich wykorzystanie był wynikiem poszukiwania sposobów pomocy wychowankom ośrodka, którzy borykali się z problemem braku umiejętności radzenia sobie w dorosłym, samodzielnym życiu. Po opuszczeniu internatu, w którym młodzież pod opieką wychowawców radziła sobie bardzo dobrze, zdarzało się często, że nasi wychowankowie nie potrafili samodzielnie funkcjonować w środowisku (np. w mieszkaniach chronionych).

Dwa pomieszczenia mieszkalne, każde o powierzchni około 60 m², posiadające kuchnię, łazienkę, pokój i sypialnię wyposażono we wszystkie sprzęty i urządzenia potrzebne w samodzielnym gospodarstwie domowym i oddano do użytku internatu w charakterze pomieszczeń usamodzielniających. Pobyt w nich miał na celu przygotowanie młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie do samodzielnego życia. Opracowano Regulamin Pobytu w Pomieszczeniach Usamodzielniających Internatu SOSW nr 2 w Płocku oraz Program Usamodzielniania Wychowanków.

Od 7 marca 2007 roku rozpoczęto w internacie realizację Programu Usamodzielniania Wychowanków. Początkowo realizowany był on w pracy z trzema wychowankami internatu, które zostały

wybrane jako osoby rokujące nadzieję na samodzielne funkcjonowanie.

Program realizowany był przez wychowawców w ramach pracy z grupą oraz przez pedagoga i psychologa szkolnego.

Okazało się, że poważną trudnością w realizacji programu terapeutycznego był brak wychowawcy mogącego zająć się tylko wyznaczonymi w nim celami. Jeden wychowawca nie był w stanie realizować jednocześnie programu wychowawczego grupy i programu usamodzielniania.

Kolejną trudnością było zapewnienie wychowankom warunków całkowitego bezpieczeństwa. Nie było to możliwe w sytuacji, kiedy opiekę nad wychowankami przebywającymi w pomieszczeniach usamodzielniających pełnił ten sam wychowawca, który zajmował się grupą wychowawczą. Osoby, które realizowały Program Usamodzielniania Wychowanków, musiały zatem większą część dnia spędzać z grupą, pod opieką jednego wychowawcy i tym samym proces ich usamodzielniania znacznie się wydłużał.

Dlatego okazało się konieczne zatrudnienie wychowawcy w celu zapewnienia opieki wychowawczej młodzieży zamieszkującej w internacie, objętej procesem usamodzielniania. Udało się to w 2008 roku, kiedy to Urząd Miasta Płocka wyraził zgodę na zatrudnienie wychowawcy na pełen etat w wymiarze 24 godzin tygodniowo. Pozwoliło to zaplanować pracę w pomieszczeniach usamodzielniających internatu cztery dni w tygodniu, od poniedziałku do czwartku, w godzinach od 15⁰⁰ do 21⁰⁰.

W roku szkolnym 2008/2009 procesem usamodzielniania objętych zostało pięć wychowanek in-

ternatu. Wszystkie miały orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne ze względu na niepełnosprawność intelektualną. Cztery wychowanki to osoby z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim oraz jedna z niepełnosprawnością w stopniu umiarkowanym.

Praca z młodzieżą polegała na realizowaniu programu terapeutycznego metodą treningów wykonywania czynności dnia codziennego: samoobsługi, czystości i higieny osobistej, prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowania pieniędzmi i budżetem domowym, efektywnego spędzania wolnego czasu, nabywania umiejętności i zaradności społecznych. Dziewczęta nabywały konkretne umiejętności stopniowane od łatwiejszych do trudniejszych, np. uczyły się obsługi nowoczesnych sprzętów domowych, poczynając od zapoznania się z instrukcją ich obsługi, a kończąc na samodzielnym ich użytkowaniu, sporządzały listę produktów, robiły zakupy w sklepie, analizowały przepis kulinarny, przygotowywały potrawę, następnie cały posiłek, a w efekcie końcowym małe przyjęcie dla gości.

Uczennice nabywały umiejętności poprzez usprawnianie i wspieranie działań w różnych sferach życia. Obok wyżej wymienionych były to również: umiejętności interpersonalne, samodzielne załatwianie spraw urzędowych, organizowanie spotkań rodzinnych, świątecznych i okazjonalnych, umiejętności zawodowe itp.

Oprócz zajęć realizowanych zgodnie z programem, wychowanki uczestniczyły we wszystkich imprezach organizowanych przez samorząd szkolny oraz samorząd internatu. Wszystkie wychowanki rozwijały swoje zainteresowania w licznych kołach zainteresowań. Podczas pracy wychowawczej współpracowano z pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką szkolną.

Wychowawcy na bieżąco utrzymywali kontakty z nauczycielami przedmiotowymi oraz wychowawcami klas, a także ze środowiskiem rodzinnym (rodzice, opiekunowie) i opiekuńczym (dom dziecka) dziewcząt.

Wychowanki nie sprawiały większych problemów wychowawczych. Nieliczne konflikty występowały tylko na płaszczyźnie wzajemnego egzekwowania codziennych obowiązków. Wszystkie nieporozumienia rozwiązywane były na bieżąco, wewnątrz grupy, z pomocą wychowawcy.

Efekty pracy opiekuńczo-wychowawczej w pomieszczeniach usamodzielniających internatu są najbardziej widoczne po ostatnim roku ich funkcjonowania, kiedy to wyodrębniono ze społeczności internatu grupę usamodzielnianych wychowanków i przydzielono do pracy z tą grupą wychowawców odpowiedzialnych za realizację procesu usamodzielniania, dzięki czemu miała miejsce ciągła, systematyczna praca z młodzieżą.

Dumni jesteśmy z wychowanki, która była objęta procesem usamodzielniania od początku istnienia programu. Kasia (niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim) ukończyła naukę i pobyt w ośrodku 10 czerwca 2009 roku. Opanowała wszystkie umiejętności związane z samodzielnym funkcjonowaniem. Do końca czerwca z powodzeniem prowadziła samodzielne życie w Płocku, następnie wyjechała do rodziny do Niemiec, gdzie podjęła pracę w wyuczonym zawodzie.

Po ostatnim roku pracy także pozostałe dziewczęta osiągnęły niewątpliwe sukcesy w procesie usamodzielniania, który będzie kontynuowany przez kolejne lata ich nauki i pobytu w ośrodku:

- Ewelina (niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim) – wychowanka pozostająca pod całkowitą opieką ośrodka do 26 marca 2009 roku, której największym sukcesem było zwiększenie poczucia własnej wartości oraz podniesienie umiejętności interpersonalnych i motywacji do nauki.
- Edyta (niepełnosprawność intelektualna w stopniu umiarkowanym) – uczennica szkoły przysposabiającej do pracy, która nabyła wiele umiejętności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz z czynnościami życia codziennego, sprawiającymi jej do tej pory duże trudności (sprzątanie, gotowanie, pranie itp.).
- Kasia i Ewelina (niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim) – wychowanki domu dziecka, które przede wszystkim nabyły umiejętności dostosowania się do przyjętych norm i zasad, systematycznego wypełniania obowiązków oraz współdziałania w grupie i ponoszenia odpowiedzialności za siebie i innych.

Wszystkie dziewczynki doskonale czują się w pomieszczeniach usamodzielniających internatu, w których już teraz pełnią rolę pani domu, współmieszkańca i członka rodziny.

W kolejnym roku realizacji Programu Usamodzielniania Wychowanków planujemy wprowadzić nowe elementy pracy z młodzieżą. Należą do